

1 Timoteüs 6 2b-19 – Duurzaamheid en Eeuwigheid (5 – slot)

- Lezing: 1 Timoteüs 6:2b-19

De ware rijkdom

Onderwijs dit alles en spoor ertoe aan. ³Iemand die iets anders onderwijst en niet instemt met de heilzame woorden van onze Heer Jezus Christus en de leer van ons geloof, ⁴is verblind. Zo iemand begrijpt niets, maar heeft een ongezonde zucht naar geredetwist en geruzie; dat leidt tot afgunst, onenigheid, laster en kwaadaardige verdachtmakingen, ⁵en tot eindeloos gekrakeel tussen mensen van wie de geest verziekt is, die van de waarheid beroofd zijn en denken dat het geloof hun geldelijk gewin brengt. ⁶Maar voor wie tevreden is met wat hij heeft, is het geloof grote winst. ⁷Wij hebben niets in deze wereld meegebracht en kunnen er ook niets uit meenemen. ⁸Wij hebben voedsel en kleren, laten we daar tevreden mee zijn. ⁹Wie rijk wil worden, staat bloot aan verleiding, raakt in een valstrik en valt ten prooi aan allerlei dwaze en schadelijke begeerten die een mens in het verderf storten en ten onder doen gaan. ¹⁰Want de wortel van alle kwaad is geldzucht. Door zich daaraan over te geven zijn sommigen van het geloof afgedwaald en hebben ze zichzelf veel leed berokkend. ¹¹Maar jij, een dienaar van God, moet je hier verre van houden. Streef naar rechtvaardigheid, vroomheid, geloof, liefde, volharding en zachtmoedigheid. ¹²Strijd de goede strijd van het geloof, win het eeuwige leven waartoe je geroepen bent en waarvan je in aanwezigheid van velen zo'n krachtig getuigenis hebt afgelegd. ¹³Ten overstaan van God, die alles in leven houdt, en Christus Jezus, die voor Pontius Pilatus een krachtig getuigenis heeft afgelegd, draag ik je op ¹⁴je taak vlekkeloos en onberispelijk uit te voeren, totdat onze Heer Jezus Christus verschijnt ¹⁵op de dag die is vastgesteld door de gelukzalige en enige heerser, de hoogste Heer en koning. ¹⁶Hij alleen is onsterfelijk en Hij woont in een ontoegankelijk licht; geen mens heeft Hem ooit gezien of kan Hem zien. Aan Hem zij de eer en de eeuwige kracht. Amen.

¹⁷Draag de rijken van deze wereld op niet hoogmoedig te zijn en hun hoop niet in zoiets onzekers als rijkdom te stellen, maar op God, die ons rijkelijk van alles voorziet om ervan te genieten. ¹⁸En draag hun op om goed te doen, rijk te zijn aan goede daden, vrijgevig, en bereid om te delen. ¹⁹Zo leggen ze een stevig fundament voor de toekomst, en winnen ze het ware leven.

Preek

Lieve mensen,

Paulus gebruikt hier prachtige oneliners. Deze preek bestaat er uit dat we zes er van in het kader van duurzaamheid en eeuwigheid zetten.

Slide Wij hebben niets in deze wereld meegebracht en kunnen er ook niets uit meenemen (7)

Ten diepste zegt Paulus hier, dat iedereen van genade leeft. God staat genadevol aan jouw begin. En aan het einde houd je niets in handen. Alleen Gods liefde, zijn aanvaarding, sleept je door dit leven heen. Je komt met lege handen, je gaat met lege handen. God zelf vult ze met zijn aanwezigheid.

Daarbovenop krijg je nog enorm veel. Zeker als je in ons land groot geworden bent, dan zijn er enorm veel kansen en ontelbaar veel mogelijkheden. Vaak is er geld genoeg voor een opleiding, voor een huis, voor een goede oude dag. Uitstekende voorzieningen qua gezondheidszorg en overheidssteun. En daar loopt best wel eens wat mis. Soms heel erg. Maar in vergelijking met andere delen van de wereld hebben we het hier zeer goed.

En dat maakt het moeilijk om het principe van genade in je leven vorm te geven. Toch is dat precies wat Paulus hier bij jou en mij neerlegt. Alles wat je hebt is gekregen. Alles wat je gebruikt is in bruikleen. Hoe geef jij daarmee het koninkrijk van Jezus vorm? Onze opgestane Heer heeft dat rijk gesticht. En door zijn Geest wil hij je inspireren tot het leven van dat koninkrijk. Als je beseft dat je van genade leeft. Hoe geef je dat dan vorm?

Daarmee zet Paulus de vraag op scherp hoe we voor Gods schepping zorgen. Voor onze medemensen, voor de aarde, voor de toekomst. Genade maakt jou schatplichtig. Hoe leef jij het koninkrijk?

Slide Wij hebben voedsel en kleren, laten we daar tevreden mee zijn (8)

Tevreden. Het is een woord dat Paulus hier meermalen gebruikt. Wanneer ben jij tevreden? Ik vind dat best een lastige vraag. Ik ben welvaart gewend. Best heel veel spullen en goed werkende apparaten. Met mijn telefoon ontsluit ik een hele wereld, dus dat moet wel een goeie zijn. Ik wil mijn kinderen een goede start geven in het leven, dus heb ik ze best wel gepamperd en nog steeds. We maken elkaar ook wijs dat we die hoge standaard ook wel nodig hebben.

Maar we leven in een stad, waarin de ongelijkheid tussen rijk en arm alleen maar groter wordt. En in een wereld die naar de gallemiezen gaat omdat wij onze behoeften maar mondjesmaat bijstellen naar beneden. Ik sprak van de week een vriend, die de laatste tijd heel erg in salaris achteruit was gegaan. Hij gaf eerlijk toe dat hij het moeilijk vindt om dat wat hij gewend was gemakkelijk te doen. – Even naar de stad een hapje eten. Even in de auto voor een weekend skiën. – Hij gaf toe dat hij dat heel moeilijk kan loslaten. En geldt dat niet voor ons allemaal? En ik heb het dan niet over de mensen, die net kunnen rondkomen. Maar voor velen van ons geldt dan ook iets anders dan dat.

Kunnen we tevreden zijn met onze basisbehoeften? Eten, drinken, kleding, een dak boven ons hoofd. Wanneer hebben we genoeg? De oorlog in Oekraïne en allerlei andere crises maken, dat alles duurder wordt. Zijn we bereid te offeren om Putin de voet dwars te zetten. En die grotere crisis: de opwarming van de aarde, de stikstofproblemen. En alle gevolgen daarvan. Durven we te leven volgens de economie van het genoeg? Wanneer ben jij tevreden?

Slide De wortel van alle kwaad is geldzucht (10)

Let op: hier staat niet 'geld is de wortel van alle kwaad'. Het gaat om *geldzucht!* Het almaar meer willen hebben. Geld niet als middel gebruiken, maar als doel beschouwen. Dat heeft enorme gevolgen. Kijk maar eens naar onze manier van consumeren. We betalen lang niet genoeg voor onze landbouwproducten, zodat boeren wel gedwongen worden tot intensieve veehouderij. We betalen graag zo weinig mogelijk voor onze vliegtickets, en dus concurreren vliegmaatschappijen elkaar en de aarde kapot. Onze kleding, onze gadgets. Al die dingen rieken naar uitbuiting.

En daar ben ik dus ook schuldig aan. Natuurlijk, we zitten in een systeem dat niet gemakkelijk te doorbreken is. Ik heb ook geen gemakkelijke antwoorden. Ook niet voor mezelf. Het is heel complex. En ik ben egocentrisch genoeg om van dat gegeven gebruik te maken. Om zo mijn geweten schoon te sussen. Maar Paulus doet hier één van zijn stevigste uitspraken.

Maar al te vaak zie ik dat mensen dan in discussie gaan over de uitspraak zelf. Is het wel zo? Zijn er niet ook dingen, die niet uit geldzucht voortkomen? Ik denk dat je zo niet met de Bijbel moet omgaan. Maar dat je het tot je door moet laten dringen. Geldzucht maakt ongelooflijk veel kapot. Het leidt tot uitbuiting. Van onze naaste. Van de aarde. Ze gaan er kapot aan. Stel jezelf de vraag: hoe kan ik mijn geldzucht beteugelen? En maak het dan klein genoeg om te behappen. Als je weer besluit te gaan shoppen. Als je in de supermarkt loopt. Als je een vakantie plant. Hoe ga ik uitbuiting tegen?

Slide Draag de rijken van deze wereld op niet hoogmoedig te zijn en hun hoop niet in zoiets onzekers als rijkdom te stellen, maar op God, die ons rijkelijk van alles voorziet om er van te genieten. (17)

Hier zie je dat geld niet het probleem is. Maar onze neiging tot hoogmoed. Onze gedachte: we werken en er toch hard voor. We hebben het verdiend. Geld en rijkdom *kunnen* heel genadeloos maken. Ik hoop dat het bij jou en mij niet zo is.

Kijk, Paulus is heel reëel. Je mag genieten van wat je krijgt. God geeft ons zoveel meer dan we nodig hebben. En Jezus heeft wel tegen een jongeman gezegd, ooit, dat die alles moest verkopen, het geld weggeven aan de armen en vervolgens Jezus gaan volgen. Maar dat geldt niet voor iedereen, zo blijkt hier. Je mag van je geld genieten.

Wat *wel* geldt voor iedereen is, wat Paulus aan het begin ook al schreef. Je leeft van genade. God voorziet jou van de mogelijkheid om te genieten. Doe dat dan ook in dankbaarheid. We zaten een keer met vrienden op een terras in Maastricht. Eén van hen hief zijn biertje om te proosten, zo dacht ik, maar hij riep vanuit de grond van zijn hart 'bedankt!!!'. Zo dankte hij God voor dat heerlijke Limburgse vocht. Dankbaarheid voor het genieten. Hoe zou jij daar aan vorm geven?

Slide Draag hun op om goed te doen, rijk te zijn aan goede daden, vrijgevig en bereid om te delen. (18)

Nou, Paulus weet wel hoe hij daar aan vorm zou geven. Hoe geniet je het meest van je rijkdom? Van de overvloed van genade die God jou schenkt? Rijk aan goede daden. Vrijgevig. Bereid om te delen. Daar is niet zoveel aan toe te voegen. Het is een genadevolle levenshouding.

En dan gaat het niet alleen om mensen. Het gaat ook om de schepping. En om de mensen van de toekomst. De volgende generaties. Hoe geven wij genade vorm als het gaat om duurzaamheid?

Slide Zo leggen ze een stevig fundament voor de toekomst, en winnen ze het ware leven. (19)

Uiteindelijk draait het dus om genade. Leven van genade en leven vol genade. Alles wat je hebt, heb je gekregen. Als je met dat alles leeft in de stijl van het koninkrijk. Dan breng je daardoor Jezus dichterbij. Dichter bij de ander. Dichter bij jezelf. Jezus komt dan steeds steviger in je leven. Om daar nooit meer weg te gaan. Dat is het ware leven. Dan ben je bezig met de toekomst.

En die toekomst is dan niet alleen de nieuwe schepping. Maar ook de 'oude' schepping wordt hernieuwd door genade. Je laat door genade iets na, waarop ook volgende generaties kunnen bouwen en leven. Dat is waar Paulus je toe oproept in dit stevige hoofdstuk. Dus leef in het nu, maar toekomstgericht. Leef vol genade!

Amen